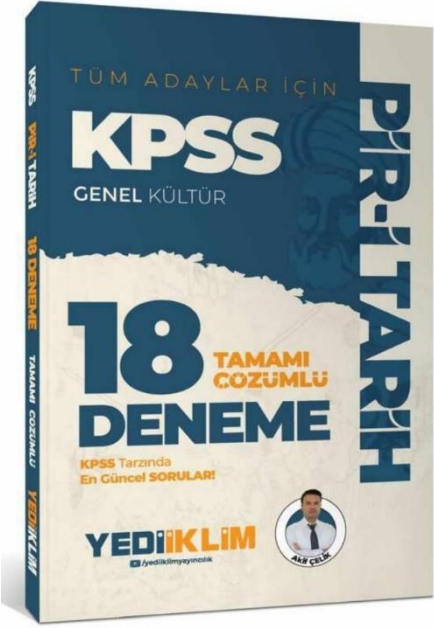
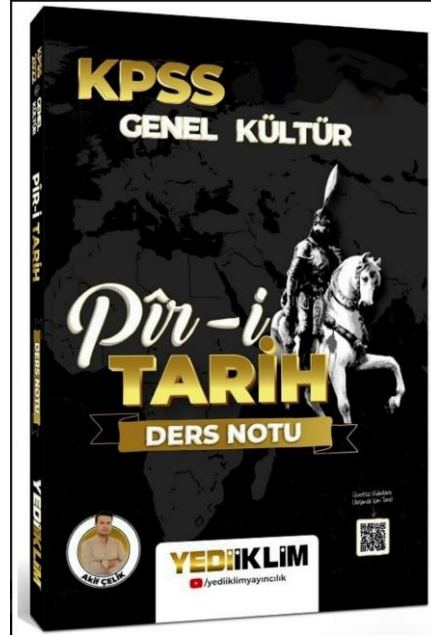

YEDİİKLİM akademi

GENEL TARİH DERS TAKİP DEFTERİ

YEDİİKLİM akademi

akifhoca.tarih

OSMANLI DAĞILMA DÖNEMİ (1792 – 1922)

II. MAHMUT

ABDÜLMECİT

ABDÜLAZİZ

V. MURAT

OSMANLI DEVLETİ DAĞILMA DÖNEMİ PADİŞAHLARI

VI. MUSTAFA

V. MEHMET REŞAT

II. ABDÜLHAMİT

VI. MEHMET VAHDETTİN

Dağılma Dönemi Padişahları

- ❖ *III. Selim (1789 -1807)*
- ❖ *IV. Mustafa (1807-1808)*
- ❖ *II. Mahmut (1808-1839)*
- ❖ *Abdülmecit (1839-1861)*
- ❖ *Abdülaziz (1861-1876)*
- ❖ *V. Murat (1876- 93 Gün)*
- ❖ *II. Abdülhamit (1876-1909)*

- *Osmanlı bu dönemde varlığını devam ettirmek için **Denge Siyaseti** izlemiştir.*

- *Osmanlı bu dönemde diğer dönemlere nazaran askeri, maliye, hukuk, eğitim bilim alanlarında daha köklü ıslahatlar yapmışlardır.*
- *Osmanlı Devleti'nin dağılmasını hızlandıran gelişmeler: **Fransız İhtilali** sonucu oluşan milliyetçilik akımı, **Sanayi Devrimi** ile artan sömürge yarışı.*

HAP BİLGİ: Osmanlı Milliyetçilik ve Panslavizm etkisi ile **Balkanları**, sömürgeciliğin etkisi ile de **Kuzey Afrika** topraklarını kaybetmiştir.

Tanzimat Dönemi: 1839 - 1876

- ❖ Abdülmecit
- ❖ Abdülaziz

İstibdat Dönemi: 1878 – 1908

- ❖ II. Abdülhamit

İsyankar Valiler

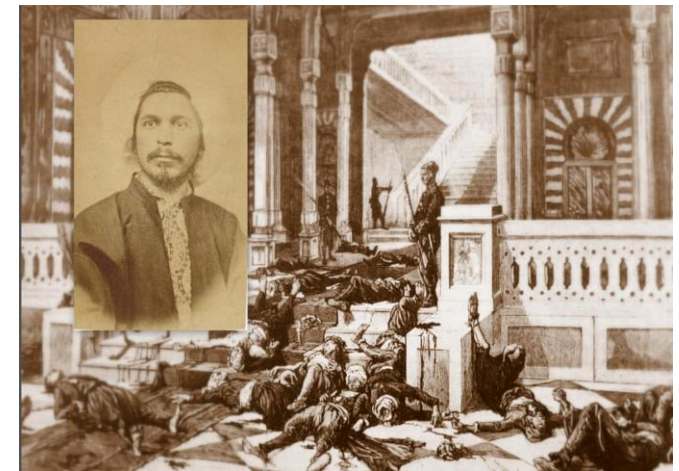
- ✓ Yanya Valisi: **Tepedelenli Ali Paşa**
- ✓ Mısır Valisi: **Mehmet Ali Paşa**

İslahat Karşıtları

- ❖ Kabakçı Mustafa Paşa İsyanı
- ❖ Cidde Olayları

Taht Değiştirme Amaçlı İsyanlar

- ✓ Kabakçı Mustafa Paşa İsyanı (1808)
- ✓ Kuleli Olayı (1859)
- ✓ Çırağan Baskını (1878)

1804 Sırp İsyanı / Kara Yorgi

- ❖ Milliyetçilik akımının etkisi
- ❖ Rusya'nın kışkırtmaları

1806-1812 OSMANLI-RUS SAVAŞI

- Rusya'nın Boğazdan çıkmaması
- Rusya'nın Eflak, Boğdan'ı kışkırtması
- Osmanlı'nın boğazları kapatması

Fransa + Rusya İttifakı:

- ❖ Tilsit Antlaşması
- ❖ Erfurt Antlaşması

Osmanlı + İngiltere İttifakı:

- ✓ Kale - i Sultaniye Antlaşması
(Çanakkale Antlaşması) (1809)

- Osmanlı bu savaşta Ruslara yenilince **1812 Bükreş Antlaşması** imzalamıştır. **Bu antlaşmaya göre;**
 - Rusya ile imzalanmıştır.
 - Eflak ve Boğdan Osmanlı'da kalacak.
 - Osmanlı'da ilk kez bir azınlık imtiyaz elde etmiştir.

SIRPLARIN OSMANLI'DAN AYRILMASI ÜÇ AŞAMADA OLMUŞTUR;

- Bükreş Antlaşması (1812) → imtiyaz
- Edirne Antlaşması (1829) → özerklik
- Berlin Antlaşması (1878) → bağımsız

NOT: Osmanlı da milliyetçiliğin etkisi ile isyan eden ilk ulus **SIRPLAR**'dır.

- İlk bağımsız olan Balkan ulusu **YUNANİSTAN (1829)**, son bağımsız olan Balkan ulusu **ARNAVUTLUK (1913)**'tur.

AKİF ÇELİK

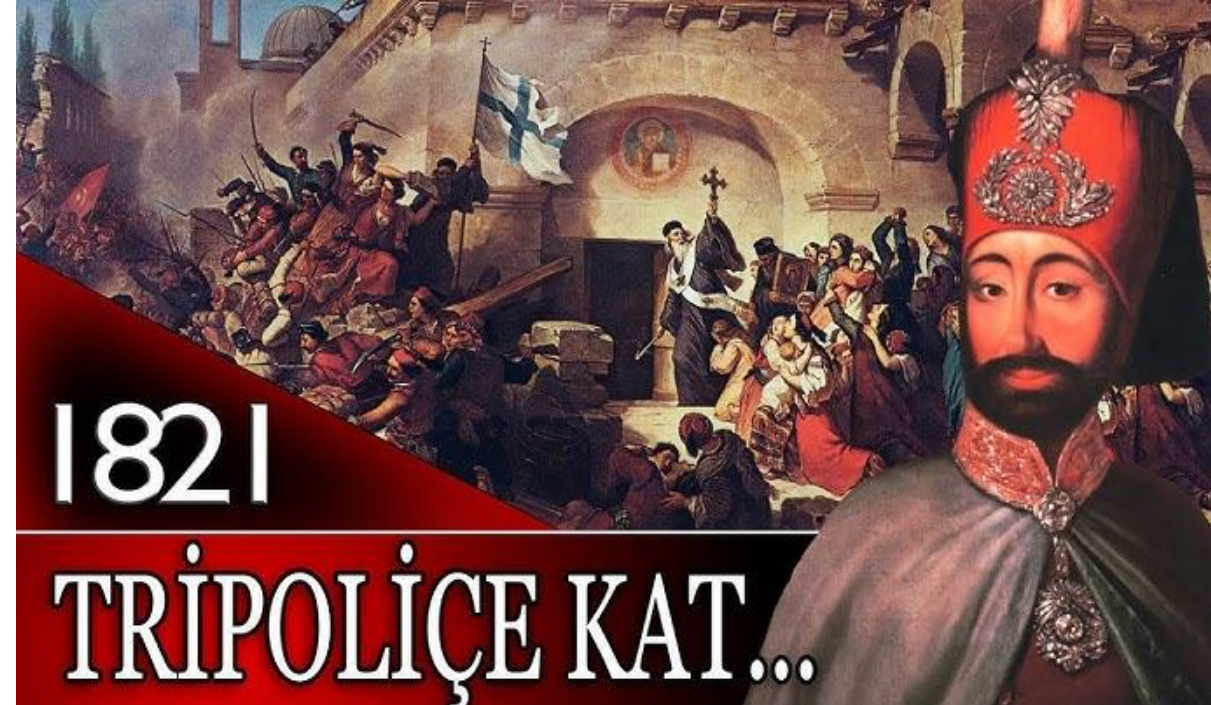
Yunan İsyanı(1820-1829)

- ❖ Milliyetçilik akımı. İngiliz şair Lord Byron
- ❖ Avrupalı devletlerin Rumları kışkırtması.
- ❖ Yunanlıların (Megalo İdea) hayali
- ❖ Filik-i Eterya'nın (Etnik-i Eterya) çalışmaları.

- İlk isyan: 1820'de **Eflak'ta** başladı, başarısız...
- Yanya Valisi **Tepedelenli Ali Paşa** isyanını fırsat bilen Rumlar; ikinci İsyân: **Mora** / Alexander İpsilanti İsyânı bastıramadık. Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'dan yardım alıp, isyanı bastırdık.
(Mora ve Girit Valiliği karşılığında)

" Üç gün boyunca şehrin sakinleri, bir vahşi çetenin kötülüğüne ve keyfine bırakıldı. Yaş ve cinsiyet ayrımı yapılmadı. Kadınlar ve çocuklar, öldürülmeden önce işkencelere tabi tutuldu. Zulüm o kadar büyüktü ki, Kolokotronis kapıdan hisara kadar atının ayaklarının yere hiç dokunmadığını söyledi. Şehirdeki Yunan zaferinden sonra yol kenarları cesetler ile doldu. Kadınlar ve çocukların bulunduğu Müslüman kitleleri, yakınlarda ki dağlarda sığır gibi doğrandı ".

Walter Alison Philips
İngiliz tarihçi

- Avrupalı devletler Yunanistan'ın bağımsızlık istedi. (**Londra Protokolü**)
- Osmanlı kabul etmeyince **Navarin'de** Osmanlı donanması yakıldı (1827).
- Osmanlı yakılan donanması için tazminat isteyince Rusya Osmanlı'ya savaş ilan etti.

1829'da Edirne Antlaşması;

- ❖ Rusya ile imzalanmıştır.
- ❖ Sırlara özerklik, Eflak ve Boğdan'a ayrıcalık.
- ❖ Rus ticaret gemileri boğazlarda serbest.
- ❖ Osmanlı savaş tazminatı ödeyecek.
- ❖ Yunanistan bağımsız olacak (**Osmanlı'dan ayrılan ilk Balkan ulusu**)

HAP BİLGİ: Osmanlı'nın zayıflığını fırsat bilen Fransa 1830'da Cezayir'i işgal etmiştir. Osmanlı'nın Kuzey Afrika'da kaybettiği ilk toprak **Cezayir**, son toprak ise 1912'de İtalya'ya verilen **Trablusgarp**'tir.

Mısır Sorunu ve Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın İsyanı

- Mora Girit Valilikleri verilmeyince Mehmet Ali Paşa Suriye, Cidde ve Adana valiliklerini istemiştir. İstekleri reddedilince isyan başlatmıştır.
- Osmanlı, " **Denize düşen yılana sarılır**" diyerek Rusya'dan yardım istemiştir.

1833 Kütahya Antlaşması;

- ❖ II. Mahmut ile Mehmet Ali Paşa arasında imzalanmıştır.
- ❖ Mehmet Ali Paşa'ya Girit ve Mısır, oğlu İbrahim Paşa'ya ise Cidde ve Adana valiliği verilmiştir.
- ❖ Mısır Sorunu iç sorunken, **dış soruna** dönüşmüştür.
- ❖ Mısır **uluslararası sorun** oldu.

KAVALALI İSYANI
MISIR DÜŞTÜ

Hain Evlat
KAVALALI MEHMET ALİ PAŞA

Hünkâr İskelesi Antlaşması (1833)

- *II. Mahmut, Mısır Valisi'nin tehditlerine karşı Rusya'nın desteğini devam ettirmek amacıyla bu antlaşmayı imzalamıştır. **Bu antlaşmaya göre:***
 - *Osmanlı Devleti bir saldırıya uğrarsa Rusya, Osmanlı Devleti'ne yardım edecektir.*
 - *Rusya bir saldırıya uğrarsa Osmanlı Devleti, boğazları kapatacaktır.*
 - *Antlaşma sekiz yıl geçerli olacaktır.*

HAP BİLGİ: *Osmanlı'nın Boęazlarla ilgili son kez tek başına karar vermiştir. Bu antlaşma ile **Boğazlar Sorunu** ortaya çıkmıştır.*

Balta Limanı Ticaret Antlaşması (1838)

- *Mısır sorununda İngiltere'nin desteği için II. Mahmut döneminde imzalanmıştır.*
- *Zamanla bütün Avrupa devletleri faydalanmıştır.*
- *İthalat vergisi düşürülmüş, ihracat vergisi artırılmıştır. Lonca ve yerli esnaf çöktü.*
- *Bu antlaşma ile **Osmanlı Avrupa'nın açık pazarı** haline gelmiştir.*
- ❖ *Mehmet Ali Paşa Kütahya Antlaşmasından memnun olmamış ikinci kez isyan ederek **Nizip Savaşında** Osmanlı ordusunu mağlup etmiştir. II. Mahmut'un ölümü üzerine tahta **Abdülmecit** geçmiştir.*

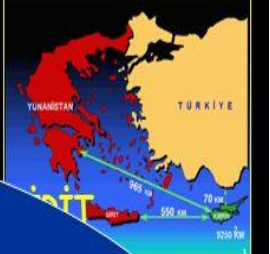

HAP BİLGİ: Osmanlı Mısır sorununda Avrupa'nın desteğini almak amacıyla **1839 Tanzimat Fermanı'nı** ilan etmiştir.

Londra Konferansı (1840)

- *Mısır Sorunu'nu çözmek.*
- *İngiltere, Rusya, Prusya, Avusturya ve Osmanlı katılmıştır (Fransa yok)*
- *Mısır'ın yönetimi Kavalalı'nın saltanatı...*
- *Mısır'a özerklik verilmiştir (iç işlerinde serbest, dışta merkeze bağlı olacaktır)*
- *Mısır'ın vergileri padişah adına toplanacaktır. (**Hazine - i Ceb**)*
- *Mısır Valisi = Vezire denk olacak*
- ***Mısır sorunu kesin olarak çözülmüştür.***

LONDRA ANTLAŞMASI (1840) İLE

**Bu antlaşmayla
ilk kez
Osmanlı'ya bağlı bir valiliğin
yönetimi
saltanata dönüştürüldü.
verildi.**

Londra Boğazlar Sözleşmesi (1841)

- Bu sebeple antlaşmanın sekiz yıllık süresinin bitmesiyle üzere toplanmıştır. Konferansa katılan **İngiltere, Fransa, Rusya, Avusturya, Prusya ve Osmanlı Devleti** arasında **Londra Boğazlar Sözleşmesi** imzalanmıştır.
- ❖ Boğazlar, Osmanlı Devleti'nde...
- ❖ Boğazlar, barış döneminde tüm devletlerin savaş gemilerine kapalı; ticaret gemilerine açık olacaktır.
- ❖ Osmanlı Devleti herhangi bir devletle savaş halinde olursa boğazları istediği devletin savaş gemilerine açabilecektir.
- ❖ Bu sözleşme ile **boğazlar uluslararası statü** kazanmıştır. Rusya Hünkâr İskelesi Antlaşmasında elde ettiği imtiyazları kaybetmiştir.

⇒1848'de Osmanlı Avusturya'dan kaçan **Macar mültecilerin** sığınma isteğini kabul etmiştir. Bu durum Osmanlı'nın Avrupa'da saygınlığı artırmış ve Avrupa devleti sayılmasını kolaylaştıracaktır.

TAHTIMI TACIMI VERİRİM, DEVLETİME SİĞINANLARI ASLA VERMEM.

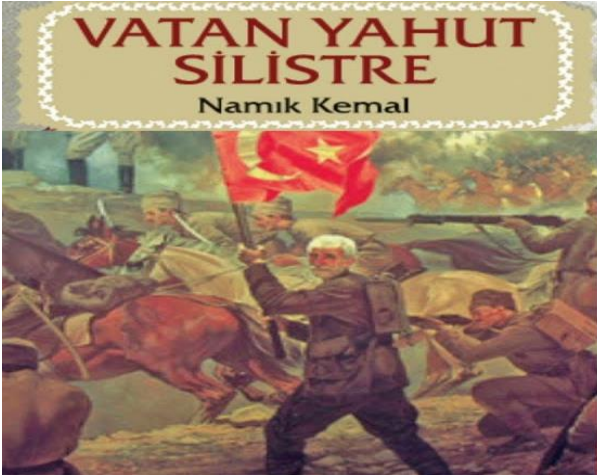
Kırım Savaşı ve Paris Barış Konferansı (1854-1856)

- ❖ Osmanlı ile Rusya...
- ❖ Rusya'nın Osmanlı topraklarına göz dikmesi.
- ❖ Rusya'nın boğazlara hakim olma arzusu.
- ❖ Rusya'nın sıcak denizlere inme hayali.
- ❖ Rusya'nın "**Hasta Adam**" teklifi
- ❖ Prens Mençikof'un isteklerinin reddedilmesi.
 - Rusya Sinop'ta Osmanlı donanmasını yakmıştır.
 - Bu savaşta çıkarları zedelenen **İngiltere**, **Fransa** ve **Piyomente** Hükümeti Osmanlı'nın tarafında yer almıştır.

HAP BİLGİ:

- ⇒ Namık Kemal'in Vatan Yahut Silistre
- ⇒ İlk Telgraf hattının kurulması
Edirne - Şumnu (**BULGARİSTAN**)
- ⇒ İlk dış borcun alınması (İngiltere)
- ⇒ Modern hemşireciliğin kurucusu kabul edilen **Florence Nightingale (Lambalı Kadın)** bu savaşta yaralanan askerleri tedavi etmiştir.

1856 Paris Antlaşması

Konferans öncesi Osmanlı Avrupa'nın desteğini almak için **Islahat Fermanı'nı** ilan etmiştir.

- ❖ Osmanlı Devleti Avrupa devleti sayılacak, Avrupa hukukundan faydalanabilecek ve toprak bütünlüğü Avrupalı devletlerin garantisi altında olacaktır
(Osmanlı ilk kez Avrupa devleti sayılmıştır)
- ❖ Osmanlı Devleti ve Rusya, Karadeniz kıyılarında tersane ve donanma bulundurmayacaktır
(Osmanlı yenik devlet durumuna düşürüldü)
- ❖ Boğazlarda, **1841 Londra Sözleşmesi** geçerli.
- ❖ Eflak ve Boğdan'a özerklik.
- ❖ Osmanlı'da kapitülasyonlar kaldırılması ilk kez gündeme gelmiştir.

1856 - 1871 Arası Önemli Gelişmeler

- ❖ **Kuleli Olayı (1839)** / Abdülmecit yerine Abdülaziz'i tahta çıkarmak.
- ❖ **Cidde Olayları (1856)** / Islahat Fermanı'na tepki
- ❖ **Lübnan Bunalımı** (Osmanlı – İngiltere – Fransa) Katoliklerin haklarını korumak.
- ❖ **İlk yurtdışı gezisi: Abdülaziz** (Saltanat Vagonu – Koç Müzesi Rusya hariç. / İlişkileri geliştirmek, batılı ıslahatlar hakkında bilgi vermek, dış borç arayışı.
- ❖ **Mısır ziyareti: Abdülaziz** / Vali'ye "**HİDİV**" denildi.
- ❖ **Eflak ve Boğdan'nın birleşmesi: "Memleketeyn"** Romanya'nın temelidir.
- ❖ **Süveyş Kanalı'nın açılması: Fransa – İngiltere (1869)**
(Kuzey Afrikanın önemi artacak)

SALTANAT VAGONU

Osmanlı Mirası

RAHİM M. KOÇ
MÜZESİ
MUSEUM

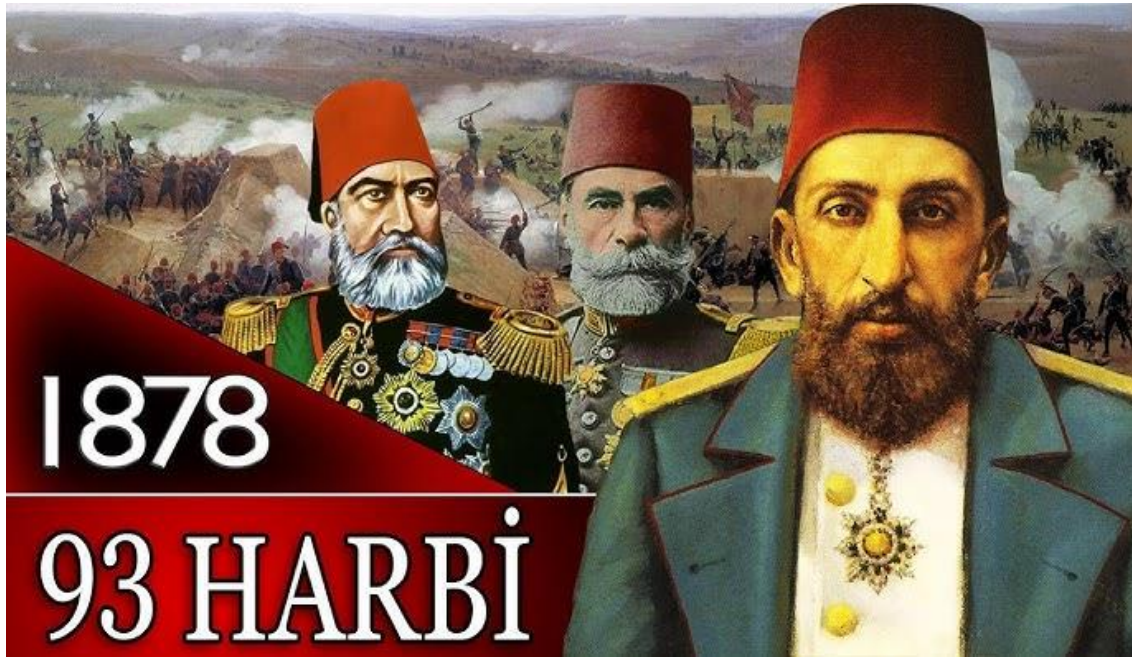
30
YEARS

- ❖ **Londra Konferansı (1871)**, Almanya ve İtalya'nın kurulması dengeleri değiştirdi. İngiltere, Rusya'nın Karadeniz'in tarafsızlığını kaldırdı.
- ❖ **(Panslavizm)** Balkanlarda Sırp, Bulgar, Karadaę gibi azınlık isyanları **(Balkan Bunalımı)**
- ❖ Balkanlarda Bunalımı için Avrupalı devletler (İngiltere, Fransa, Rusya, İtalya, Almanya, Avusturya) **1876 İstanbul(Tersane) Konferansını** toplamışlardır.
- ❖ Osmanlı bu konferansın toplandığı gün **Meşrutiyet** rejimini ilan etmiştir(23 Aralık 1876)/ (İç işlerimize karışmasınlar)

Osmanlı-Rus Harbi (Rumi/93 Harbi) (1877-1878)

Sebepler	Cepheler	Sonuçlar
■ Osmanlı'nın Londra ve Tersane Konferansı kararlarını kabul etmemesi ■ İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı'yı yalnız bırakması ■ Rusya'nın tarihi emeli - Panslavizm - Sıcak denizlere inme	Tuna Cephesi: Gazi Osman Paşa /Plevne Savunması Kafkas Cephesi: Gazi Ahmet Muhtar Paşa Nene Hatun / Aziziye Tabyası ✓ Savaşın sonlarına doğru II. Abdülhamit Meclisi feshetti.	■ Edirne Ateşkesi ile savaş sona erdi. ■ Ayestefanos (Yeşilköy) Antlaşması ■ Berlin Konferansı DİKKAT: Milli Mücadele'nin kadın kahramanları arasında kesinlikle NENE HATUN yooookkkk...

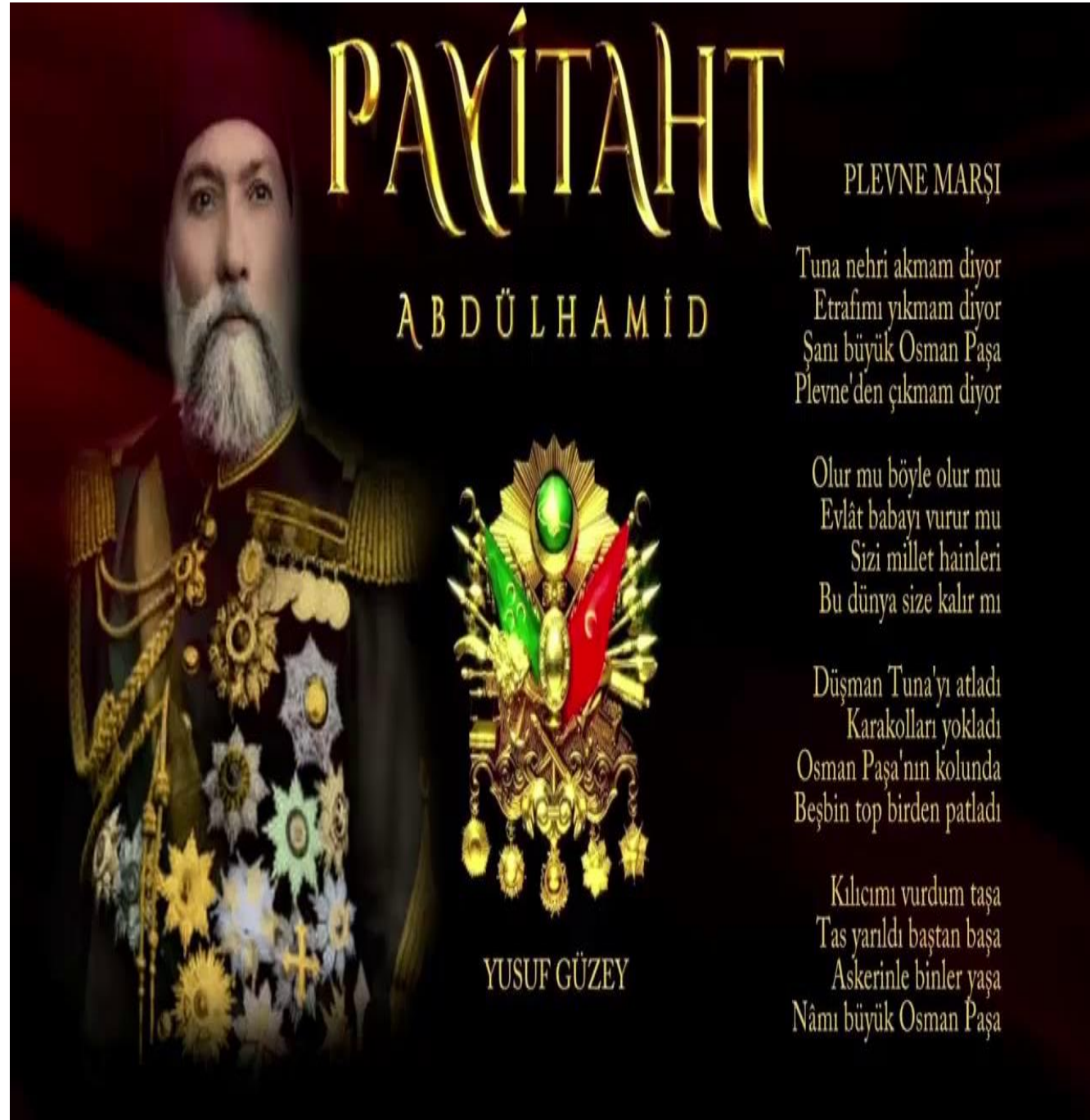
1878

93 HARBİ

Nene Hatun

TMT-
ARŞİV

PAYİTAHT

ABDÜLHAMİD

PLEVNE MARŞI

Tuna nehri akmam diyor
Etrafımı yıkmam diyor
Şanı büyük Osman Paşa
Plevne'den çıkmam diyor

Olur mu böyle olur mu
Evlât babayı vurur mu
Sizi millet hainleri
Bu dünya size kalır mı

Düşman Tuna'yı atladi
Karakolları yokladı
Osman Paşa'nın kolunda
Beşbin top birden patladı

Kılıcımı vurdum taşa
Tas yarıldı baştan başa
Askerinle binler yaşa
Nâmı büyük Osman Paşa

YUSUF GÜZEY

AYESTEFANOS (YEŞİLKÖY) ANT.	1878 – BERLİN ANT. <i>Kıbrıs'ı geçici olarak İngiltere'de...</i>
S a K a R = Bağımsız oldu.	Aynı kaldı.
<i>Karadeniz'den Ege'ye uzanan Büyük bir Bulgaristan Krallığı kurulacak.</i>	<i>Bulgaristan üçe ayrılacak. Makedonya Sorunu ortaya çıktı.</i>
<i>Kars, Ardahan, Batum, Doğubeyazıt, Eleşkirt Ruslara verilecektir.</i>	<i>Kars, Ardahan, Batum (Elviye – Selase): Rusya / Doğubeyazıt, Eleşkirt: Osmanlı</i>
<i>Bosna özerk olacak.</i>	<i>Bosna-Hersek, Osm'da / yönetimi geçici Avusturya'da...</i>
<i>Girit ve Ermeni bölgelerinde ıslahat...</i>	<i>Ermeni Uluslararası sorun oldu.</i>
<i>Teselya Yunanistan'a verilecek.</i>	Aynı kaldı.
<i>Osmanlı tazminat ödeyecek.</i>	<i>Tazminat taksitli ve zamlı.</i>

Girit Sorunu ve Osmanlı-Yunan Savaşı(1896-1897)

Sebep = **GİRİT**: Rumların isyanını bastırmak, benden ayrılma...

- ✓ 1868: Girit Nizamnamesi
- ✓ 1878: Haleppa Fermanı (Gazi Ahmet Muhtar Paşa) imzaladı.
- 1897 tarihli **Dömeke Meydan Savaşı**'nı Osmanlı kazanmıştır (Osm'nın kazandığı son meydan savaşı) / **ETHEM PAŞA**

❖ **Mustafa Kemal: Manastır Askerî İdadisi**

“Gençlik yıllarımda en heyecanlı günlerini yaşadım dediği savaş: **Dömeke Meydan Savaşı**

- ✓ Mehmet Emin Yurdakul’un “**Cenge Giderken**” şiiri bu savaş için yazılmıştır.
- **1897 İstanbul Ant:** Girit’i Hristiyan ve Rum bir vali yönetecek.
- **1908 II. Meşrutiyet:** Yunan işgali.
- **1913 Atina Ant:** Resmen Yunan’a ait.

CENGE GİDERKEN

Ben bir Türk’üm dinim, cinsim uludur
Sinem, özüm ateş ile doludur
İnsan olan vatanının kuludur
Türk evlâdı evde durmaz, giderim.

Bu topraklar ecdâdımın ocağı
Evim köyüm hep bu yurdun bucağı
İşte vatan! İşte Tanrı kucağı!
Ata yurdun evlât bulmaz, giderim.

Yaradanın kitabını kaldırtmam
Osmancığın bayrağını aldirtmam
Düşmanımı vatanıma saldirtmam
Tanrı evi viran olmaz giderim.

Tanrım şahid duracağım sözümde
Milletimin sevgileri özümde
Vatanımdan başka şey yok gözümde
Yar yatağın düşman almaz, giderim.

Mehmet Emin Yurdakul

Dağılma Dönemindeki Diğer Kayıplar

- 1830 Cezayir – Fransa (Kuzey Afrika'daki ilk toprak)
 - 1878 Kıbrıs – İngiltere
 - 1881 Tunus – Fransa
 - 1882 Mısır – İngiltere
 - 1908 Bosna–Hersek – Avusturya
 - 1908 Girit – Yunanistan
 - 1908 Bulgaristan bağımsızlığını ilan etmiştir.
 - 1912 Trablusgarp – İtalya (Kuzey Afrika'daki son toprak)
 - 1913 Arnavutluk bağımsızlığını ilan etmiştir.
- ⇒ Osmanlı hâkimiyeti altında olan; Trablusgarp, Tunus ve Cezayir'e **Garp Ocakları** adı verilmiştir.

HAP BİLGİ: Osmanlı Devleti

- ✓ **Balkanlar:** Milliyetçilik
- ✓ **Kuzey Afrika:** Sömürgecilik etkisiyle kaybetmiştir.

Genel özellikleri

- İlk kez hukuk ve yönetim alanlarında ıslahatlar yapılmıştır.
- Osmanlı halkı ilk kez yönetime katılmıştır.
- Padişah yetkileri ilk kez kısıtlanmıştır.
- İlk kez kanunun üstünlüğü kabul edilmiştir.
- İlk kez “**parlamentar sistem**” başlamıştır.
- Avrupa devletlerinin devletin iç işlerine karışması önlenmek istenmiştir.
- Islahatlar devlet politikası haline gelmiştir.
- Devletin her alanında batı etkili ıslahatlar yapılmıştır.

DAĞILMA DÖNEMİ ISLAHATÇILARI

II. MAHmut

e a a

c z m

i i i

t z t

DİKKAT: İlk kez yönetim ve hukuk alanında ıslahat yapıldı.

II. Mahmut

Abdülmecit

Abdülaziz

II. Abdülhamit

SORU PRATIĐI

5 x 4

ABDÜLMECİT

II. ABDÜLHAMİT

- ❖ **1839 Tanzimat Fermanı** – Mısır Sorunu
- ❖ **1856 Islahat Fermanı** – Paris Konferansı
- ❖ **1876 I. Meşrutiyet** – Tersane Konferansı
- ❖ **1878 Haleppa Fermanı** – Giritli Rumlar
- ❖ **1908 II. Meşrutiyet** – Reval Görüşmeleri
(İngiltere – Rusya)

- **Azınlık isyanını engellemek**
- **İç işlerimize karıştırmamak**
- **Devletin bütünlüğünü korumak**
- **Siyasi gelişmeler**

II. MAHMUT DÖNEMİ (1808-1839)

Sened-i İttifak (1808)

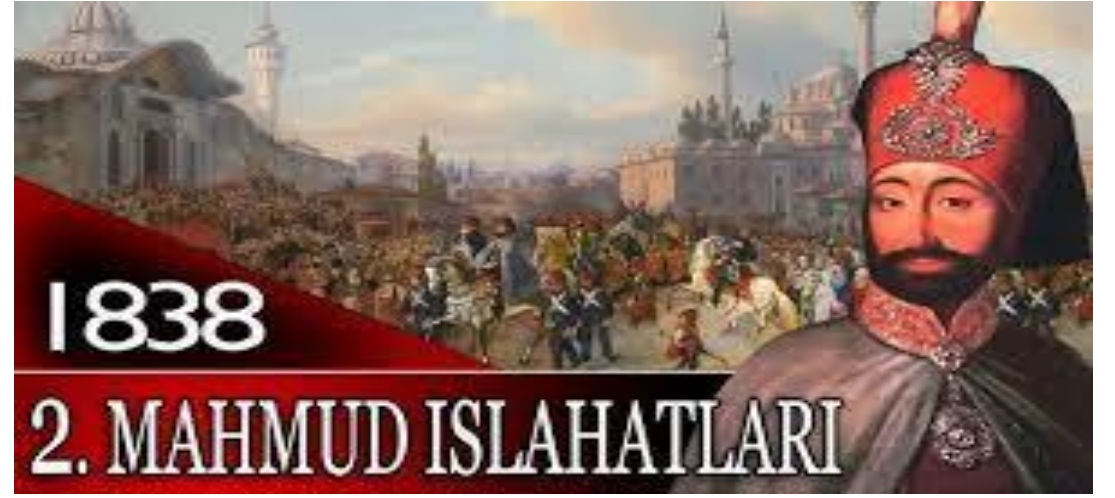
- *II. Mahmut ile Ayanlar / Alemdar Mustafa Paşa*
- ❖ *Âyanlar padişaha bağlı kalacak.*
- ❖ *Âyanlar bulundukları bölgelerde vergi ve asker toplayacak.*
- ❖ *Padişah Ayanların feodal düzenini resmen tanıyacak.*
- ❖ *Âyanlar halka âdil davranacaklardır.*
- *Osmanlı tarihinde ilk demokrasi hareketi.*
- *Batının ve Milliyetçiliğin etkisi yoktur.*
- *Ayanların siyasi kimlik kazanması I. Meşrutiyet.*
- *İlk kez padişahın yetkileri kısıtlanmıştır.*

HAP BİLGİ

- ✓ *Osmanlı'da padişah yetkilerini kısıtlayan ilk belge: **Sened-i İttifak***
- ✓ *Yasa ve kanun ile kısıtlayan ilk belge : **Tanzimat Fermanı***
- ✓ *Anayasa ile kısıtlayan belge: **Kanun – i Esasi***

İdari - Toplumsal Alanında

- Divan kaldırıldı / Nazırlık(Kabine) geldi. (Meclis - i Vükela)
- Tımar kaldırıldı.
- ✓ Yönetim boşluğu: Muhtarlık
- ✓ güvenlik boşluğu: Redif Birliği
- ✓ Merkezden maaş
- Ayanlık kaldırıldı.
- Polis – posta örgütü
- Pasaport uygulaması
- Mürur Tezkeresi – İstanbul için.
- Padişah resimleri
- Kılık Kıyafet (Fes – Pantolon)
- Karantina uygulaması
- İlk yurtiçi gezisi (Rumeli – Karadeniz)

- Mülk sayımı: vergi toplamak için
- Nüfus sayımı: erkekler ve hayvanlar
(Askeri ve ekonomik)
- Meclis-i Valay-i Ahkam-ı Adliye
(Reformların Dinamosu)
- Darüşşura-i Bab-ı Ali: Hükümet yasa ve yönetmelik.
- Darüşşura-i Askeri: Askeri işler
- Memurluk sınavı

<i>Sadrizam</i>	<i>Baş Vekalet</i>
<i>Reisülküttap</i>	<i>Hariciye</i>
<i>Sadaret Kethüdası</i>	<i>Dahiliye</i>
<i>Şeyhülislam</i>	<i>Bab-ı Meşihat</i>
<i>Vakıflar</i>	<i>Evkaf -ı Hümayun</i>
<i>İhtisap Nezareti</i>	<i>İstanbul'da vergi, esnaf ve göç denetimini sağlamak</i>
<i>Nezaret Deavi</i>	<i>Adalet</i>

Askeri Alanında

Sekban - ı Cedit

Eşkinici Ocağı

Vaka - i Hayriye / Merkezi oto – Islahat (+)

Darüşşura - i Askeri

Asakir - i Mansure - i Muhammediye

Müşirlik (Rumeli güvenliği)

Başkomutanlık (Seraskerlik)

İlk silah fabrikası (Kırıkkale)

Redif Birliği (Anadolu güvenliği)

Mızıka - i Hümayun (Askeri Bando Okulu)

Eğitim ve Kültür Alanında

- 1824'te İstanbul'da **ilköğretim zorunlu** (kız – erkek)
- 1830'da Avrupa'ya **ilk kez öğrenci** gönderildi.
- 1831'de Takvim - i Vakayı (ilk resmi gazete)
- Yabancı müzik serbest...
- 1834'te **Mekteb-i Harbiye** (Harp Okulu)
- 1839'da **Mekteb-i Tıbbiye** (Tıp Okulu)
- Enderun yerine **Mekteb-i Maarif-i Adliye** (Devlet memuru yetiştirmek)
- **Mekteb-i Ulum-u Edebiye** (Edebiyat okulu)
- **Rüştiye** (ilk orta dereceli okul)
- Tercüman yetiştirmek için **Tercüman odası**
- Fransızca zorunlu oldu.
- Baytar Mektebi.

RESMİ GAZETE

Ekonomi Alanında

- *Tımar kaldırıldı (merkezden maaş)*
- *Memur ve asker elbiseleri yerli kumaştan...*
- *Vergileri belirlemek için mülk sayımı yapıldı.*
- *1826'da **Yedi Vahid** (Tekelcilik) getirildi fakat 1838'de geri kaldırıldı (Limanlarda kota koyma)*
- *Yerli malı kullanımı teşvik edildi.*
- *Müsadere kaldırıldı.*
- *Asakir-i Mansure-i Muhammediye'nin ihtiyaçları için **Mansure Hazinesi**.*
- *Redif birliklerinin giderleri için **İane-i Cihadiyye vergisi** çıkarıldı.*
- ***Narh koyma** (fiyat belirleme) son. (Serbest piyasaya geçiş)*
- *İstanbul'da vergi, esnaf ve göç denetimi için **İhtisap Nezareti**.*
- *Mali yıl başı **Mart ayı**.*
- ***Çuha Fabrikası** ve **Feshane** kuruldu.*

ABDÜLMECİT DÖNEMİ ISLAHATLARI (1839-1861)

Tanzimat Fermanı (3 Kasım 1839)

- 5 x 4: **Mısır – Boğazlar**
- Hazırlanışı: **II. Mahmut**
- İlanı: **Abdülmecit**
- Hazırlayan: **Mustafa Reşit**
- **Osmanlıcılık - Batıcılık**
- Gülhane - i Hatt-ı Humayun
- İçeriği: **VAHİM**

Vergi

Askerlik

Hukuk

İnsan hakları

Miras - Müsadere

1) Herkesin can ve mal güvenliği

2) Herkes mülk + miras

(Müsadere resmen kaldırıldı)

3) Herkesten gelire göre vergi alınacak

(İltizamın kaldırılması)

4) Mahkemeler açık ve eşit. İdam yok.

(Kulluk bitti. Vatandaşlık başladı)

5) Askerlik herkese zorunlu

(Azınlık tepkili / Islahat Fermanı – Bedelli)

6) Rüşvet, iltimas, işkence angarya yasak

(İnsan hakları)

7) Mahkeme kararını padişah dahil itiraz yok

(Yasa ile padişah yetkileri kısıtlandı)

❖ **Anayasal düzene geçişin ilk adımı...**

Islahat Fermanı (1856)

- 5 x 4: **Paris Konferansı**
(*Avrupa'nın baskısı*)
- İlanı: **Abdülmecit**
- Hazırlayan: **Ali Paşa**
- **Osmanlıcılık – Batıcılık**
- Amacı: **Azınlık = Müslüman**
(Azınlıkların devlete bağlılığı artsın)

SORU PRATİĞİ

Islahat Fermanı'na tepkiler;

- **Kuleli Olayı**
- **Cidde Olayları**

- 1) Azınlıklara kötü söz yasak
- 2) Azınlıklara da:
 - **Devlet memurluğu / din şartı kaldırıldı.**
 - **Yerel yönetim (İl meclisi – Belediyeler)**
 - **Şirket – okul vb. açabilme hakkı.**
- 3) Azınlıklara bedelli askerlik...
- 4) Yabancılar mülkiyet hakkı...
- 5) İltizam kaldırıldı.
- 6) Gelire göre vergi.
- 7) İşkence – angarya yasak.
- 8) Mahkemede kendi dininde yemin etme.
- 9) Patrikhanenin yetkileri (+)

FERMANCI

- *Tanzimat Fermanı (1839)*
- *Islahat Fermanı (1856)*

PARACI

- *Kaime - i Mütebere (kâğıt para)*
- *Mecidiye lirası*
- *İlk dış borç (İngiltere)/ Kırım Harbi (Dolmabahçe Sarayı tamamlandı)*
- *Bank-ı Dersaadet (ilk banka)*
- *Bank-ı Şahane-i Osmani (Londra) (yabancı destekli para basma)*

TEŞKİLATÇI

- *Posta Nezareti*
- *Jandarma Teşkilatı*
- *Tanzimat Meclisi*
- *Encümen-i Daniş (Lise kitapları) (Eğitim-bilim / Ahmet Cevdet Paşa)*
- *Şirket-i Hayriye / vapur şirketi*

OKUMACI

- *Ceride-i Havadis (yarı resmi gazete)*
- *Vakay-i Tıbbiye*
- *Tercüman-ı Ahval (ilk özel gazete)*
- *Mecma-i Fünun (Bilim dergisi)*

DÖŞEMECİ

- *Telgraf hattı...*
- *Demiryolu...*
- ✓ *İskenderiye-Kahire(Osm)*
- ✓ *İzmir-Aydın (Anadolu)*
- ✓ *Haydarpaşa- İzmit
(Osm'nın döşediği)*

EĞİTİMCİ

- *Maarif-i Umumiye Nezareti (Eğitim düzeni)*
- *Darülmuallimin (Erkek öğretmen)*
- *Heybeliada Ruhban Okulu*
- *Kız rüştiyeleri, İdadiler (lise)*
- *Muallimhane-i Nüvvab (Hukukçu yetiştirmek)*
- *Mekteb-i Mülkiye (Kaymakam-Vali)*
- *Mecma-i Asar-i Atika (İlk müze)*

- *İskan-ı Muhacirin Komisyonu
(Göçmenlerin kontrolünü sağlamak)*
- *Arazi Kanunnamesi
(Miri arazilerden tasarruf etmek)*

ABDÜLAZİZ DÖNEMİ ISLAHATLARI (1861-1876)

- İlk yurtdışı gezisi
(Rusya hariç)
- Mısır seyahati
(Yavuz'dan sonra ilk)
- En çok dış borçlanma.
- **Ramazan Kararnamesi**
(Dış borçları yapılandırmak)

- Şeker Ahmet Paşa / ilk resim sergisi
- Güllü Agop / ilk tiyatro
- İlk mizah dergisi (Diyojen)
- Düstur Dergisi (İkinci resmi dergi)
- Hilal-i Ahmer (Kızılay)
- ilk sendika: **Ameleperver Cemiyeti**
- Darülmuallimat (Kız öğretmen)
- Memleket-Emniyet Sandıkları
(Mithat Paşa) / **1888-Ziraat Bankası**
- **Beylerbeyi – Çırağan Sarayı**
- Donanma dünyanın III. büyük filosu.
- Bahriye Nezareti
- **Maarif-i Umumiye Nizamnamesi**
yayımlandı. (Tarih dersi zorunlu oldu)

BORÇ YİĞİDİN KAMÇISIDIR AZİZİM 😊

- Darüşşafaka (Müslüman çocuklar)
- Galatasaray Sultanisi
- Darül Fünun (İstanbul Üniversitesi)

■ **Sanayi Islah Komisyonu (1863);**

- ✓ *Sanayi inkılabına karşı tedbir*
- ✓ *Esnafa kredi verme*
- ✓ *Şirketlemeye teşvik*
- ✓ *Gümrük vergilerini artırma*
- ✓ *Sergi ve pazarlama imkanı*
- *İlk posta pulu...*
- *Operaya giden ilk padişah...*
- *Vilayet Nizamnamesi(1864 -1871)*

HUKUKÇU

- ❖ *Nizamiye Mahkemeleri- İlk batı tarzı mahkeme (Cinayet davaları)*
- ❖ *Mecelle – Ahmet Cevdet Paşa (Osm'nın ilk medeni kanunu)*
- ❖ *Şuray-ı Devlet: **Danıştay***
- ❖ *Divan-ı Ahkam-ı Adliye: **Yargıtay***
- ❖ *Divan-ı Muhasebat: **Sayıştay***

İdari Birim	Yönetim	Adalet	Güvenlik
VİLAYET	Vali	Kadı	Subaşı
SANCAK	Mutasarrıf	Kadı	Subaşı
KAZA	Kaymakam	Kadı	Subaşı
NAHIYE	Nahiye Müdürü	Kadı	Subaşı
KÖY	Köy Kethüdası	Kadı vekili	Yiğitbaşı

II. ABDÜLHAMİT DÖNEMİ ISLAHATLARI (1876-1908)

I. Meşrutiyet'in İlanı (23 Aralık 1876)

- Jön Türkler (Genç Osmanlılar)
- Abdülaziz indirildi.
- İlan eden = **II. Abdülhamit**
- Etkili olan: **Tersane Konferansı**
- ❖ Osmanlı'da egemenlik anlayışı değişti.
- ❖ Halk ilk kez yönetime katıldı.
- ❖ Parlamenter sisteme geçildi.
- ❖ Anayasal düzene geçildi.
- ❖ Padişah yetkileri anayasa ile kısıtlandı

SORU PRATİĞİ

- Çok partili hayat yok
- Teokrasi son bulmadı

- ✓ 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nı (**93 Harbi**) ile meclis kapatılacak.
- ✓ “**İstibdat Dönemi**” başlayacak
- ✓ İlk meclis: **Dolmabahçe Sarayı...**

PADİŞAH

AYAN

+

MEBUSAN

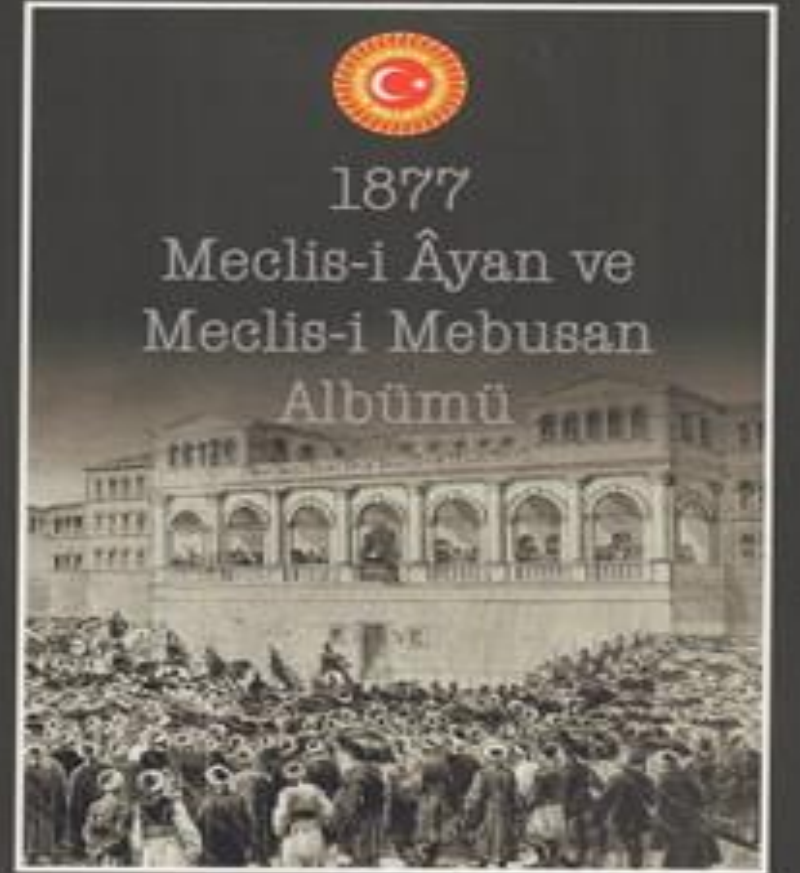
- Padişah seçer
- Ömür boyu görev yaparlar.
- Kapalı oturum.
- Başkan: Server Paşa
- Dört yılda 1 halk
- Her 50 bin erkek 1 mebus.
- Açık oturum.
- Çift dereceli seçim sistemi
- Mecliste azınlıklarda var.
- Emlak şartı.
- Başkan: Ahmet Vefik Paşa

AYAN

MEBUSAN: 115

26

- Müslüman: 69
- Gayrimüslim: 46

Kanun-i Esasi (1876)

- Osmanlı'nın ilk ve tek anayasası.
- Hazırlayan: **Cemiyet-i Mahsusa**
(Başkanı: Mithat Paşa)
- Belçika-Fransa- Prusya örnek alındı.
- Yönetme hakkı Osmanlı hanedanına ait.
- Padişah kutsaldır.
- Resmi dil: Türkçe
- Kanun teklifi padişahın onayına bağlı.
- Padişahın veto, sürgün yetkisi sınırsız...
- Padişahın sürgün yetkisi var.
- Meclis açma-kapama padişaha ait.
- Uluslararası antlaşmalar padişahın onayında.
- Hükümet padişaha karşı sorumlu.
- Ayan meclisini padişah seçer.

➤ **Mebusan Meclisini 4 yılda bir halk seçer.** / Dikkat çeken tek demokratik maddesi 😊

SORU PRATIĞİ:

★ 31 Mart İsyanı sonrasında **1909 değişiklikleriyle** Kanun-i Esasi daha demokratik hale getirilmiştir. (**ÖSYM sever**)

İstibdat Dönemi (1878-1908)

- *İslamcılık devlet politikası...*
- *Hafiyelik Teşkilatı (İstihbarat)*
- *Yıldız Sarayı (Merkez)*
- **Muharrem Kararnamesi** ile
Duyun-u Umumiye (Genel Borçlar)
- *Ertuğrul Fırkateyni / Japonya*
- *Ermeni İsyanları / Erzurum*
(Hamidiye Alayları)
- *Haleppa Fermanı - Giritli Rumlar*
- *Mecelle yürürlüğe girdi.*
- **Fatma Aliye / Muhadarat**
(İlk Türk kadın romancı)
- *Darülaceze (Şefkat kapısı)*
- *İlk tranvay hattı...*

- *Berlin-Bağdat demiryolu (Alman)*
- *Hicaz demiryolu (Başarısız oldu)*
- *Memleket Sandığı + Emniyet Sandığı*
(Ziraat Bankası / 1888)
- *Basına sansür...*
- **Sanay-i Nefise Mektebi** (Güzel Sanatlar Okulu – **Osman Hamdi Bey**)
- **“Maarif Perver”** (Ticaret Mektebi, Hukuk mektebi, Mülkiye Mühendis Mektebi)
- *Şişli Eftal Hastanesi*
- **Erkan-ı Harbiye Nezareti**

❖ **Çırağan Baskını:** Ali Suavi (Sarıklı İhtilalci)

OSMANLI FİKİR AKIMLARI

Osmanlıcılık

- Din, dil, ırk ve mezhep ayrımı yapılmaksızın kanun önünde eşit
- Jön Türkler (Genç Osmanlılar)
- Ali Suavi, Şinasi, Ziya Paşa, Mithat Paşa. Namık Kemal (**Hürriyet Önderi**)

Türkçülük (Turancılık)

- Türkleri bir bayrak altında toplamak.
- Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp, Gaspıralı İsmail, Ömer Seyfettin, Yusuf Akçura (Türkçülüğün Manifestosu: “**Üç Tarzı Siyaset**”)

İslamcılık – Ümmetçilik

- İstibdat Dönemi...
- Tüm Müslümanlar kardeştir.
- **II. Abdülhamit, Sait Halim Paşa Mehmet Akif Ersoy**
- **Milliyetçilik** bu fikri bitirdi. (Arap - İngiltere iş birliği)

Batıcılık

- Her alanda batıyı örnek almak
- Tevfik Fikret, Abdullah Cevdet, Celal Nuri.

Adem-i Merkeziyetçilik

Federatif yönetim / Prens Sebahattin

II. Meşrutiyet'in İlanı (23 Temmuz 1908)

- 5 x 4: **Reval Görüşmesi** / Finlandiya
(İngiltere – Rusya)
- **Fikir Akımı: Türkçülük**
- **İç etken: Selanik Olayları**
 - Enver Paşa
 - Resneli Niyazi
 - Eyüp Sabri
- **Destekleyen ordu: Hürriyet Taburu**
- **II. Abdülhamit – II. Meşrutiyet ilanı**

“Hürriyet Kahramanı”

Bu kargaşa sırasında bütünlüğü koruyamadık;

- ✓ Avusturya: Bosna Hersek'i
- ✓ Yunanistan: Girit'i işgal...
- ✓ Bulgaristan bağımsız...
- **İstibdat Dönemi bitti.**
- **İyd-ı Milli Bayramı**
(1934- son kez kutlandı)

31 Mart Olayı (13 Nisan 1909)

- **Rejime karşı ilk ve tek isyan...**
 - Yeniliğe
 - Terakkiye
 - Kayıplara

} *Duyulan tepki...*
- *Serbesti gazetesini yazarı ilk basın şehidi Hasan Fehmi'nin öldürülmesi (6 Nisan)*
- *Volkan gazetesini yazarı Derviş Vahdet-i'nin öldürülmesi*

İsyanı Destekleyenler

Avcı Taburu

Volkan Gazetesi

Ahrar Fırkası

Muhammediye Fırkası

Sonuçlar

- **Hareket Ordusu** bastırdı.
(Mahmut Şevket Paşa)
- **Kurmay Yüzbaşı-Kolağası**
(Mustafa Kemal / Enver Paşa)
- ❖ **Ordu rejime sahip çıkmış...**
- *Mustafa Kemal'in ilk siyasi başarısı...*
- *Sadrazam değişti.*
- *II. Abdülhamit yerine V. Mehmet Reşat.*
(Sürgün: **Selanik / Alatini Köşkü**)
- **Kanun-i Esasi değişikliği (Mayıs 1909)**
- *Çok Partili Hayat...*
- **Abide-i Hürriyet Anıtı**
"İttihatçıların Anıtkabiri"

İttihat Ve Terakki Cemiyeti

- ⇒ 1889'da İshak Sukuti, Abdullah Cevdet, Aluş Ağa, Hikmet Emin Bey, İbrahim Temo, gibi Mekteb-i Tıbbiye öğrencileri...
- ⇒ İlk siyasi parti....
- ⇒ Vatan ve Hürriyet Cemiyeti ile birleşti.
- ⇒ İtalyan **Carbonari Örgütü** örnek alınmış.
- ⇒ İdeoloji: Türkçülük...
- ⇒ Başlıca yayınları: Tanin, İçtihad, Mizan ve Meşveret
- ⇒ II. Meşrutiyet ilanı ve 31 Mart Olayı...
- ⇒ Sopalı Seçimler (1912)
- ⇒ Babıali Baskını ile iktidar...

3 ✓ **T**erakki (İlerleme)
✓ **T**eceddüt (Yenilik)
T ✓ **T**esanüt (Dayanışma)

Hürriyet ve İtilaf – Halaskar Zabitan

Osmanlı Ahrar (ilk muhalefet)

Fedekaran-ı Millet

İttihad-ı Muhammediye

Mutedil

Osmanlı - Sosyalist
- Ahali
- Demokrat